

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
 Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
 Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
 CENA: posamezna številka L 25. — Naročnina:
 mesečno L 100, letno L 1.200. — Za inozemstvo:
 mesečno L 170, letno L 2.000. — Poštni čekoval
 račun: Trst štev. 11-7223.

Leto X. - Štev. 22

Trst - Gorica 1. junija 1956

Izhaja vsak petek

Volilna bilanca

Po hudi in tako osebni borbi, kakor je doslej še nikdar nismo imeli, so volitve za nami. Slovenski demokratje, organizirani v Slovenski demokratični zvezi in Slovenski katoliški skupnosti, smo tokrat prvič šli na volišče sami, brez dosedanjih sredinskih zaveznikov, ki so predsedali na komunistične liste z izgovorom, da je treba čuvati slovenski značaj občinskih uprav. Volilni rezultati jasno kažejo, da je to bil samo izgovor, kajti tudi brez tega bi vse okoliške občine imele slovenske občinske uprave.

Če preštejemo, kako smo se odrezali v okoliških občinah, potem ko se je v teh letih izselilo toliko ljudi in ko smo bili izpostavljeni naravnost nizkotnim napadom ne enega, temveč kar četvornih nasprotnikov (komunisti, titovci, sopotniški krščanski socialci in tako imenovani neodvisni), si moramo priznati, da smo lahko kar zadovoljni. Ni bilo velikih pridobitev, pa tudi ne velikih izgub. V tako kritični občini, kot je Zgonik, trdnjava kominformistov, se je število naših glasov, v primerjavi z volitvami leta 1949, povečalo za eno tretjino. V Nabrežini in Dolini smo nekoliko nazadovale, v obeh primerih deloma zaradi izgube zaveznitva omenjenih sopotniških skupin, ki sta predsedali h komunistom (krščanski socialci in neodvisni), v Nabrežini pa najbrž še največ zaradi tega, ker je del volivcev, iz bojazni, da občina pride v italijanske roke, glasovalo za titovsko-komunistično listo. V Dolini je treba upadek glasov, oddanih za slovensko demokratično listo, v primerjavi z letom 1949, pripisati pač nastopu italijanskih list, ki jih leta 1949 v tej občini ni bilo.

V borbi Davida proti Goljatom smo torej ohranili svoje pozicije. Če upoštevamo že omenjeno izseljevanje in odpad prejšnjih zaveznikov, moramo celo ugotoviti, da smo svoje položaje celo znatno izboljšali, mnogo bolj, kot bi to sodili iz gole primerjave števil. Vsa čast torej ljudem, ki so ostali načelniki in zvesti vključno desetletni borbi, v kateri jim nismo mogli nuditi drugega kot pošten in tržaškimi Slovincem odgovarjajoč program kot vodilo in zavzemanje za izvajanje tega programa kot praktično politiko, medtem ko smo imeli proti sebi tako tiste, ki imajo za seboj italijansko Komunistično partijo, kakor tiste, za katerimi stojijo jugoslovanske titovske blagajne in celo italijanske demokratične stranke, ki vsa ta leta niso kazale nobenega razumevanja za probleme in potrebe tukajšnje slovenske manjšine.

Na zadnjih volitvah leta 1952 smo v okoliških občinah nastopili skupaj s titovci in njihovimi sedanji sopotniki. Tedanja lista »Slovenske skupnosti« (z gospodarsko listo v Repentabru) je dobila vsega 3051 glasov. Zdaj pa je »Slovenska lista« (oziroma v Repentabru neodvisna gospodarska lista) dobila v istih občinah 1481 glasov. Izkazalo se je torej, da so slovenski demokratje, ob vsem pomanjkanju materialnih sredstev, navezani na sami sebe in nobenega drugega na podeželju prav tako močni kot titovci z vsem »kar z njimi leze ino gre«, z vsem tem kar imajo in kar stanejo.

Tako smo prvič potegnili čiste račune in prešteli vrste. Razlika

med glasovi, dobljenimi l. 1949 in danes nam kaže koliko so bili vredni naši tedanji zavezniki. V vsem je to 167 glasov. Te glasove moramo odšteti od razlike ugotovljene v primerjavi z letom 1952, ko so bili v volilni koaliciji tedanje »Slovenske skupnosti« še titovci (torej 3051 manj 1481, kar znese 1570), pa dobimo, da je verjetno titovskih glasov v okoliških občinah 1403 (1570 manj 167), torej manj kot glasov slovenskih demokratov. To so dejstva, s katerimi bo treba računati pri bodočem političnem delu in obenem je to ugotovitev, na katero smo slovenski demokratje v našem težkem, včasih zares davidovski obupnem boju lahko ponosni.

Pri vsem tem ne smemo pozabiti, da je bila borba Davida, vključno njegovi navidezni šibkosti, potrebna in koristna, da je prav on rešil svoj narod propasti in da je končna zmaga bila njegova. Ob ofenzivi, kakršni doslej še ni bilo primere, ko so naši nasprotniki vrgli v boj svoje zadnje rezerve (beri zadnje skrbno čuvane sopotnike) v želji, da dokončno zdrbitjo in uničijo vse, kar med tržaškimi Slovenci komunistom kali vodo, so naši volivci vzdržali naskok, ohranili pozicije in celo nekoliko napredovali. In to je veliko, to je osnovni pogoj za bodoče uspehe in zmage.

VOLIVCEM „SLOVENSKE LISTE“

V to volilno borbo smo šli v polni zavesti, da ni bil politični položaj slovenskega naroda in slovenskih strank — Slovenske demokratične zveze in Slovenske katoliške skupnosti — ki ga predstavljata, še nikoli, vse od padca fašizma sem, tako kritičen kot prav sedaj.

Na eni strani stojijo krajevne državne in upravne oblasti, ki ne spoštujejo duha sprave v londonskem sporazumu o narodnosti in o mirnem sožitju slovenskega in italijanskega prebivalstva, na drugi strani politične italijanske in socialkomunistične stranke, ki so se vrgle vse, posebno socialkomunistične, na »Slovensko listo« in na ljudi, ki jo predstavljajo, z očitnim namenom, da iztrebijo na Tržaškem glasove zavednih Slovincem, ker so na poti komunističnemu pohodu med Slovenci. Vsi ti lokalni činitelji — tak je vtis njih politike do Slovincem — kot bi si bili složni v tem, da se morajo narodno zavedni Slovenci na tem ozemlju zatreti in prepustiti tla komunističnim strankam s slovenskimi priveski.

Te volitve so v vsej luči pokazale, da je šlo tako oblastem — geografska razdelitev pokrajinskih volilnih okrajev — kot italijanskim strankam za to, da pomagajo komunistom do zmage nad slovenskimi demokrati. Saj se se postavljale, in to brez upa zmage, liste italijanskih demokratičnih strank v slovenskih

občinah, ki so samo odjemale glasove — ne komunistom, ampak slovenskim demokratom v korist komunistov.

Kljub vsemu temu, kljub nedostojni in kulturni narod ponižujoči gonji laži in klevet s strani komunistov in njihovih zaveznikov so slovenski demokrati ostali s »Slovensko listo« visoko na površju trdni in odločni ni hoditi naprej po poti, ki esdina vodi slovensko ljudstvo v zamejstvu do samoohranitve in svobode.

Razdelitev volilnih okrajev za pokrajinske volitve je »a priori« izključevala izvolitev slovenskega demokratičnega kandidata. Zato nas izid ni presenetil.

Občinske volitve so izpadle v vseh štirih podeželskih občinah tako, kot so pač pri danih razmerah morale izpasti. Vse je bilo združeno pri teh volitvah proti nam.

V devinsko-nabrežinski občini se je komunistični blok vrzel v volilno propagando s parolo: vse za združeno komunistično enotnost, ker pade druga občina v italijanske roke. Te nevarnosti pa ni bilo, kakor smo mi vedno trdili in kakor so volitve dokazale, ko je skupna italijanska lista odnesla komaj 900 glasov. Ali bau-bau je učinkoval in tako je preko 400 demokratičnih Slovincem nekomiunistov volilo komunistično z italijanskimi kandidati mešano

listo in tako izročilo občino komunistom in Italijanom v roke.

V Zgoniku je Slovenska lista dobila 256 glasov nasproti 185 glasovom leta 1949 in so demokratični glasovi porasli od 27 odstotkov na 35 odst., dočim so glasovi združenih komunistov padli od 493 (leta 1949) na 462 glasov.

V Dolini je nastopila KD z lastno listo, ki je odnesla — ne morda komunistom, ampak demokratičnim Slovincem — 312 glasov. To je najbolj kričoč dokaz, kakšne perfidne laži so se komunisti in njih zavezniki posluževali, ko so lahkoverno slovensko ljudstvo zapeljevali s podtikom neke zveze demokratičnih Slovincem in njih voditeljev z italijani, demokristjani. Pri volitvah l. 1949 so dobili kominformisti 1466 in titokomunisti 401 glas. Letos pa so dobile združene komunistične stranke z vsem priveskom 1848 glasov, tedaj še manj kot l. 1949. Slovenska lista je dobila letos 566 glasov nasproti 772 pri volitvah 1949. leta, ali vsaj 300 slovenskih nekomiunističnih glasov nam je odnesla demokristjanska lista.

V tržaški občini je dobila Slovenska lista 3785 glasov. Okoli 300 glasov več kot pred štirimi leti. To pomeni pri naših skromnih propagandnih sredstvih nasproti milijonskim fondom in ogromnim aparatom drugih strank, ki so se tudi potegovala za slovenske glasove, ter pri manirah komunistične propagande, nepobiten napredek in uspeh.

Glasovi, oddani za Slovensko listo na Tržaškem, niso glasovi od desne na levo pretakajočih se volivcev, ki glasujejo po političnih konjunkturah, ampak so glasovi narodno zavednih Slovincem, ki predstavljajo cvet našega ljudstva. So to glasovi jeklenih, trdnih značajev ravnih hrblenic, ki so prepriščani, da more v zamejstvu voditi in visoko držati zavest narodne manjšine edino le stranka, ki ji SLOVENSTVO ni SREDSTVO za lov na lahkoverne Slovincem in njih glasove, kot je to komunistom vseh branš, ampak GLAVNI TEMELJ IN CILJ njene narodnostne politike: ohraniti svoj rod na starodavnih tleh.

Kot nosilec Slovenske liste v Trstu se v imenu Glavnega volilnega odbora zahvaljujem vsem neustrašnim volivcem in volivkam, ki so s svojimi glasovi izpovedali in podprli naš program in načela, na katerih stoni »Slovenska lista« in organizacija, ki so jo postavile. V naših demokratičnih organizacijah ni rasov in maršalov, vsi smo enaki, četudi komunistična glava tega pravila ne more razumeti. Zato ne o sebam, ampak načelom veljajo dobljeni glasovi.

Ob tej priliki izrekam zahvalo vsem našim podpornikom, ki so materialno omogočili naš nastop. Naša hvala pa gre tudi vsem o nim požrtvovalnim sodelavcem in sodelavkam, pa tudi naši mladini, ki so tako nesebično in vneto žrtvovali toliko dela in truda za našo narodno stvar.

Dr. JOSIP AGNELETTO

Gornji zahvali se pridružuje v imenu Slovenske katoliške skupnosti z vsem priznanjem tudi Dr. TEOFIL SIMČIČ,

predsednik SKS

Trst, 29. maja 1956.

Z izidom volitev vsi zadovoljni

Zaželenega razčiščenja pa upravne volitve tudi niso prinesle

Upravne volitve v Italiji so prinesle takšne rezultate, da so z njimi zadovoljne pravzaprav vse skupine, vključno temu pa niso prispevale k utrditvi položaja obstoječe vladne kombinacije štirih demokratičnih sredinskih strank. Krščanska demokracija je še vedno ostala najmočnejša stranka, napredovale so manjše sredinske demokratične stranke, toda največ glasov so pridobili socialisti obeh smeri, Saragatove in Nennijsve. Komunisti so z redkimi izjemami skoro povsod nazadovale, vendar če na drugi strani pogledamo, kako se je odrezal njihov zaveznik Nenni, vidimo, da je leta pridobil več glasov kot so jih komunisti izgubili. Levica je torej izšla iz teh volitev, katerim se pripisuje tudi politični pomen, ojačana. Edine resne izgube je utrpela skrajna desnica, ki je pa še vedno ostala tako močna, da se lahko ponuja sredinskim strankam kot zaveznica in jim v tem primeru zagotovi sigurno večino.

V trenutku ko gremo v tisk še niso znani končni rezultati občinskih volitev iz vse države, objavljeni pa so rezultati pokrajinskih volitev. Iz njih je razvidno, da so stranke demokratične sredine dobile skoro 16 milijonov glasov ali nad 52 odstotkov, Nennijsvi socialisti in komunisti skoro 8.400.000 ali 35 odstotkov, desnica nekaj manj kot 2.700.000 ali dobrih 11 odstotkov, ostale skupine pa malo več kot 250.000 glasov ali nekaj nad 1 odstotek.

Vladne stranke so torej na volitvah dejansko dosegle uspeh, niso pa zadale socialkomunistom poraza, kakor so to želele in morda tudi pričakovale. Nekaj nad 52 odstotkov je premajhna večina, da bi samo z njo lahko

trdno in samostojno vladale, ne da bi vlada uživala vsaj podporo z ene ali druge strani. Zato politični komentariji skoro soglasno ugotavljajo, da upravne volitve postavljajo Krščansko demokracijo pred nujno iskanje povezav, torej pred toko imenovano »odprtja«, katerim se je doslej načelno izogibala, ker v samih njenih vrstah ni bilo enotnosti, na katero stran naj se ta odprtja izvršijo, proti levici ali proti desnici. Nenni, ki je izšel iz teh volitev močno ojačan, se že hiti ponujati in zagotavlja svojo pomoč povsod tam, kjer bi sredinske stranke izključile iz občinskih odborov liberalce. Ponovno torej predlaga odprtje na levo. Proti odprtju na desno bo deloval tudi Saragat, ki je s povečanjem dobljenih glasov pridobil na pomenu. Odločitev, ki bi v drugačnih okoliščinah ne

bila težka, je pa zamotana zaradi tega, ker se Nenni vsaj doslej še vedno ne mara odreči svoji povezavi na življenje in smrt s komunisti, čeprav so prav te volitve, kot še nobene doslej dokazale, da je v Italiji prišla ura za uveljavitev demokratičnih socialistov in bi volivci v takem primeru tako rekoč pomedli s komunisti.

Togliatti pri Titu

Te dni je — prav v času štetja volilnih glasov — prišel na obisk k Titu poglavar italijanskih komunistov, Togliatti. Gre za polspokorniško, polzavezniško srečanje po dolgih letih spora. Značilno je, da je Togliatti obiskal Tita prav pred odhodom tega slednjega v Sovjetijo, kamor je dospel danes zjutraj.

Izidi tržaških občinskih volitev

Stranke	1956	1952	1949
DEMOKRISTJANI	20	57.023	59.130
KOM. PARTIJA	14	41.016	30.976
ITAL. SOC. GIBANJE (M. S. I.)	9	26.934	20.557
SOCIALDEMOKRATI	4	12.586	10.412
SOCIALISTI	3	9.633	2.608
GOSPODARSKO GIB. (M. E. N.)	2	7.674	—
REPUBLIKANCI	2	6.379	8.401
MONARHISTI	2	5.832	2.910
NEODVISNA SOCIALNA ZVEZA (U. S. I.)	2	5.569	4.919
LIBERALNA STR.ka	1	4.542	5.767
SLOVENSKA LISTA	1	3.791	3.559
RADIKALI	—	1.752	—

VESTI z GORIŠKEGA PO VOLITVAH NA TRŽAŠKEM Praznik v Doberdobi

Na tržaskih volitvah so, kar se slovenskih glasov na deželi tiče, zmagali združeni italijanski in slovenski komunisti-kominformisti. Na deželi so jim seveda pomagali titovski komunisti, dr. Besednjakovi, krščanski socialci in nekaj dr. Tončičevih neodvisnih Slovencev. Zato njih zmagi ni mogoče presenetiti, ker je bila neizogibna posledica sedanjih političnih komunističnih povezav. Besednjak in Tončič sta za slovenstvo po teh volitvah ne več sopotnika titovcev, ampak prava komunistična, ker sta storila vse, da zmagata komunizem nad narodnimi Slovenci.

Zmaga komunistov - kominformistov torej na račun Slovencev in slovenstva! Kajti vsi glasovi, oddani takim listam, se štejejo kot glasovi, dani italijanskim strankam.

Togliattijev obisk v Beogradu je končno potrdil istovetnost kominformizma s titokomunizmom.

Komunisti in slovenstvo

Kominformisti (Slovenci žal to dobro vemo!) se za slovensko narodnost brigajo in zanimajo v še mnogo manjši meri kot so se brigali titovski komunisti. Na deželi, kjer obstojajo samo slovenske šole je pošiljali svoje otroke vanje. V mestu pa im v jezikovno mesečnih krajih so njihovi otroci skoro stoodstotno v italijanskih šolah!

To so neizpodbitna dejstva, ki jasno dokazujejo, da kominformistom ne gre za narodnost, in v našem primeru za slovenstvo, ampak samo in zgolj za uveljavitev čiste mednarodnega komunizma!

Tem in takim komunistom - kominformistom so torej pomagali do zmage titovci, novolistarji in nekaj neodvisnihi!

S to svojo nes pametno potezo in opredelitvijo niso škodili toliko Slovenski listi z lipovo vejico ali s slovenskim nageljnem in srcem, kolikor slovenstvu in slovenski stvar!

V volilni boj so namreč šli s klevetanjem in zasramovanjem kandidatur omenjenih slovenskih list, katerim so med drugim očitali, da prodajajo slovensko obalo nabrežinsko-devinski občine, češ da so ustvarili pogoj za prevzem občine od strani Italijanov, ker niso mogli sprejeti vloge petega kolesa in se niso hoteli povezati z njimi, to je s kominformisti, titovci, novolistarji in neodvisničarji. V drugih besedah povedano, naši zavedni slovenski kandidati niso hoteli igrati vloge koristen tepcev na komunistično - kominformistični list!

Nauk Nabrežine

Da so naši možje ravnali in govorili pametno in slovensko, pričča izid volilnega boja v nabrežinsko-devinski občini, ki je dal sledeče številke:

Povezani kominformisti, titovci, novolistarji in neodvisni 1575 glasov, italijanska lista 848 in slovenska lista 536 glasov.

Tako je družina kominformistov (med katerimi sta dva Italijana), titovcev, novolistarjev in neodvisnih z zvijačno parolo: vsi Slovenci volite le za enotnost, da občina ne pade v laške roke, izločila iz občinskega sveta naše zavedne slovenske možje, ker je več sto nekomunističnih Slovencev nasledlo na

volilno zvijačo in volilo za komunistično enotnost ter s tem privabila v občinski svet raje šest Italijanov: dva kominformista in štiri druge!

To je slovenska politika kominformistov, titovskih komunistov, dr. Besednjakovih krščanskih socialcev in neodvisnih z dr. Ježem! Oni so prepustili Tržaško ozemlje Italiji, sedaj pa očitaajo narodno izdajstvo našim zavednim narodnjakom, ker niso hoteli kar slepo sprejeti ponižujočih pogojev za vstop v komunistično skupnost. Res lepa narodna zavednost in dosledna krščanska moralala...

Če bi namreč imeli kaj politične modrosti in soli v glavi in ne bi bili premišljeni in sovražno nastrojeni proti slovenskim listam in kandidatom kot takim, bi s temi listami in kandidati šli v demokratičen volilni boj ter bi izkličili Slovenci sestavljali ves občinski svet, saj bi si dve slovenski listi lahko enakomerno delili vse ostale glasove preko tistih 848, ki so jih Italijani odnesli! Ne samo to, ampak izostalo ne bi od volitev skoraj 600 volivcev (verjetno samih Slovencev).

V občini je namreč vseh skupaj bilo 3578 volivcev, a od teh jih 619 ni volilo, mislim, da prav zaradi čistega ostražja, ki so ga kominformisti in njihovi pomočniki krivično bili ustvarili!

Nič jim ni pomagalo trditi in dokazovati, da ni mogoče, da bi Italijani zmagali! Oni so trobili naprej svojo parolo in proti kandidatom »Slovenske liste« metal kritični očetek ter na te način slovenske volivce prestrašili in s tem dosegli to, kar so očitali nam: to je vstop šestih Italijanov v občinski svet.

Besednjakova dvoilčnost

Slovenstvo v Zgoniku in Repentabru ni ogroženo, ker nista ti dve občini jezikovno mešani in se kominformisti zaradi tega - hoče ali ne - ne morejo sami sebe raznarodovati! V Zgoniku je »Slovenska lista« z nageljnem in srcem zastopana v občinskem svetu kot opozicija.

Dolina pa je zopet kmalu na položaju nabrežinsko-devinske občine, ker so tu, v stoodstotni slovenski občini, italijanski demokratični polovili 300 slovenskih glasov, italijanski Nennijski socialisti pa 178. Skupaj 478!

Zopet pripisujemo vso krivico družini kominformistov, titovcev in ostalih, ki so s svojo obrekovalno osebnostjo gonjo proti voditeljem slovenskih demokratov in katoličanov zanesli med slovenske volivce zmedo in preplah ter na ta način jeli izdajati in prodajati slovensko obalo Italijanom, oni, ki so to izdajstvo in prodajo povsod na tržaskih volitvah očitali voditeljem in kandidatom slovenskih organizacij in list!

Zaenkrat so v občinskem svetu v Dolini še sami Slovenci, čeravno s kominformistično večino in z našo opozicijo. Toda, kaj se bo zgodilo na bodočih volitvah, zlasti če bodo Italijani maseljevali tudi v Dolino svoje istrske izseljenice!?

V Trstu je »Slovenska lista«, kljub vsej divjini in sramotni osebni gonji proti dr. Agnelettu, na katerega so se titovci in družina vr-

gli z vsem gnevom, kar ga je sploh človeško bitje zmožno, odnesla 226 glasov več kot leta 1952!

Zveza neodvisnih slovenskih in italijanskih socialistov, to je titovcev, italijanskih UAIS-ovcev in italijanskih socialistov (ostanek Cucchi-Magnanijevega kova!) je vsega skupaj odnesla pa 5535 glasov. V primeru z listo Slovansko-italijanske ljudske fronte od leta 1952, ko Cucchi-Magnanijevi socialisti se ni bilo, je prešla le 616 glasov več kljub agitaciji »Corriere di Trieste«, da independentisti naj glasujejo USI.

Toda »Slovenska lista« šteje čiste slovenske in samo slovenske glasove, medtem ko je koalizijska lista Zveze Italijanskih in slovenskih socialistov (treh grupacij; a. l. i. s. komunistov) nabrala seveda tudi Italijanske glasove. Če pa so to samo slovenski glasovi, potem je zaveza še bolj porazna, ker gre za oddajo slovenskih glasov tudi italijanskim kandidatom!

Na pokrajinskih volitvah, na ka-

Resnična podoba tržaškega slovenstva

Po teh ugotovitvah o tržaskih in po tržaskih volitvah je podana slika tržaškega slovenstva in njegove narodne značajnosti!

Slika je seveda bolj žalostna kot prijetna! Toda prav ta slika kaže s prstom na krivice takega položaja! Trezni in pametni Slovenci, tisti, ki mislijo s svojo pametjo in voljo in ne s pametjo in voljo tistih, od katerih so odvisni, bodo lahko razumeli, da je komunizem, bilo titovski bilo boljševiski, Slovencem in slovenstvu škodljiv in tudi že precej porazen!

Več je slovenskim komunistom obeh taborov in njihovim podpornikom novolistarjem ter neodvisnim bilo na tem, da se z vsem skupom obrekovanja vržejo na dr. Agneletta in na ostale kandidate slovenskih list, kot pa, da bi Slovenci pokazali svojo moč in voljo ter si izvolili svoje odlične zastopnike v pokrajinski in v občinski svete!

Pa bi nekateri odgovorni ali neodgovorni ljudje okoli »Novega lista« z namenom, da zakrijejo svoje odgovornost in svoje politične nezmožnosti sodili o značajnosti, vzgoji, časti in morali dr. Branka Agneletta in mene samega!

Ti ljudje okoli »Novega lista« morajo prej dokazati hrabreničnost, svojega značaja, poštenost in popolnost svoje vzgoje, čistost časti

in doslednost ter krščanstvo svoje morale, da si lahko dovolijo govoriti in soditi o naju dveh!

Ljudje, ki služijo zdaj kralju Petru, zdaj komunistu Titu, ki stavljajo svoje krščanstvo in službo in podporo komunizmu, niso ljudje slovenske in človeške hrabrenične, nima prave vzgoje, ne poznajo veličine in čistosti osebne časti in ne razumejo ter ne živijo po zdravih naukih naravne in krščanske morale!

Samo en primer: Bil je vaš človek, ki je deset dni pred 27. majem izdal, da pridete na dan s pozivom našim volivcem, naj volijo »Slovensko lista« z lipovo vejico, toda preferenčne glasove samo inž. Sosiću in trem drugim, da vnesete zmedo v vrste slovenskih volivcev!

Dr. AVGUST SFILIGOJ

Zahvalna in spominska kapelica

V Podgori so na pobudo č. g. župnika Spacapana jeli graditi kapelico na nekem holmiču Kalvarije, kjer so se Podgorci zadnje vojno skrivali pred zračnimi napadi.

Tem so si namreč iz nekega jarka ostanke prve svetovne vojne, bili zgradili poseben varen bunker. In prav na tem prostoru gradijo zdaj zahvalno in spominsko kapelico.

pet skrivnost, kako more Jugoslavija nuditi po konkurenčnih cenah svoje čevlje v tujini, kjer jih ponuja povprečno po dva dolarja za par. Tako se je namreč pogodila tovarna čevljev »Prva petletka« v Subotici, ki je sklenila pogodbe za izvoz 100 tisoč parov čevljev v Sovjetsko zvezo, Poljsko, Albanijo, Egipt in Etiopijo.

TRZNA INSPEKCIJA

Uradni podatki tržne inspekcije kažejo, da so se v zadnjem letu kaznica dejanja v trgovini povečala za 4 odstotke. Lani so namreč ugotovili 24 odstotkov kaznivih dejanj na 100 pregledih ali približno 1 na 4.

70-LETNICA

V začetku maja je slavila 70-letnico delovanja znana kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu. V tej šoli se je izučilo praktičnega kmetijstva nad 1500 kmečkih fantov iz vse Slovenije, tudi iz Primorske in Koroške.

PROIZVODNJA SLADKORJA

Ker domača proizvodnja sladkorne pese ne more kriti potreb doma-

ci je ljudstvo z zanimanjem ogledovalo.

Za zaključek je sledilo nagrajevanje tečajnikov za cepljenje sadnih dreves. Ta tečaj si je zamislil in vodil župan g. Miro Ferletič, kot smo v začetku meseca maja že poročali. Tečajniki so bili nagradjeni s primernimi kmetijskim orodjem in knjigami.

Napovedana razstava perutnine in kuretine se ni vršila. Naše pridne gospodinje se topot niso izkazale. Morda zato ne, ker je bila nedolga. Njhm so za tako opravilo bolj pripravnih delavnic!

K razstavi živine bi radi pripomnili, da se nam zdijo nagrade preničke. Za toliko pridnost naših vrtil živinorejcev bi bilo treba poskrbeti z kaj več, sicer se jim ne spleča niti goniti živine iz hleva samo zato, da jo bodo drugi ogledovali in občudovali!

Na vsak način pa je razstava lepo uspela, za kar gre častna zahvala prirediteljem v upanju, da nam kaj takega priredijo tudi prihodnje leto.

Ob priliki nedeljske razstave je skupina domačinov iz Doberdoba poslala zastopnika g. prefekta za zanimanje in pomoč, da se vsa poljski Doberdobi, od Ronkov do Dola, asfaltira, ker je promet z motornimi vozili po njej vedno večji. Zastopnik g. prefekta je prošnjo vzel na znanje in obljubil, da jo bo sporočil prefektu, ki bo gotovo storil vse, da se pot asfaltira.

Zaključna prireditvev srednjih sol

V nedeljo zvečer 27. maja so dijak vseh srednjih sol s slovenskim besnim jezikom v Gorici imeli v ul. Croce svojo zaključno prireditev s petjem, recitacijami in igro. Prireditev je popolnoma uspela in v četrtek 31. maja so jo ponovili.

Djakom in njihovim gg. profesorjem, ki so jih tako lepo pripravili, čestitamo k uspehu! Zeleli pa bi, da bi prihodnje leto igrali večkrat tudi med šolskim letom in ne same ob zaključku ali samo ob proslavi kakoga pesnika ali pisatelja.

Stavka v podgorški predilnici

Delavke v podgorški predilnici so pretekli teden stopile v stavko, ker jim vodstvo predilnice neče dati zahtevanih poviškov. Strumno so se iz predilnice podale pred gorško prefekturo in zahtevale, da prefekt sprejme njihovo odposlanstvo, kar se je tudi zgodilo.

Vodstvo predilnice pa pravi, da so v teku pogajanja za ureditev plače po vsej državi, zato da nima smisla, da bi reševali enostransko, kar se mora urediti na splošno. Zlasti je vodstvo prikazalo škodo, ki nastaja zaradi stavke z ozirom na neko vrsto tkiva, ki ne more zastopati. Ker so sindikalne organizacije predložile poravnalni predlog, ki ga je prefekt vzel na znanje in preučevanje, so se delavke iz oddelka posebne vrste tkiva vrnile na delo. Notranja komisija predilnice pa je naslovlila na vse delavce iz gorške province poziv za prispevek pomoči stavkajočim z odstopom dvehurne plače.

ZAHVALA

Zahvalno družine

Antona Radovič

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so dragoga pokojnika spemljali na zadnji poti in ki so na kakršen koli način počastili njegov spomin.

Tombola Zelenega križa

V nedeljo zvečer 27. maja se je v Gorici na Travniku vršila tombola Zelenega križa. »Cinkvinov« v znesku 30.000 lir je zmagala gospa Vanda Pintar roj. Simčič iz Steverjana, tombolo v znesku 60 tisoč lir pa gospa Neža Campa, ki je pravzaprav igrala za gospo De Grancoli. Drugo tombolo v znesku 10 tisoč lir je dobila gospodična Ana Gueli.

DROGERIJA DOBRO BLAGO NAJNIZJE CENE
ANTON PODGORNİK
GORICA - Trg. De Amicis 12, na Kornu - Tel. 3009

GOSPODARSTVO

NA NJIVI: Pregledali bomo kornuzne posevke, in tam, kjer seme ni zrastle zaradi katerega koli vzroka, bomo nadomestili s presa- janjem. Presadimo tako, da steblo izrujemo s kepo zemlje vred in ga presadimo na prazno mesto, kjer smo prej izkopali luknjico. Steblo moramo dobro stlačiti, da se kornuzne opirne zemlje.

Pletli bomo krompir. Pred cvetenjem ga bomo osuli, pred osipavanjem potrosimo 20-25 kg dušičnatega gnojila (apneni nitrat ali cileški soliter). Nadalje bomo stalno opazovali krompirjevišče ter pobirali školaridskega hrošča. Ko se bo ta že močno razmnožil, ga bomo uničevali s škropljenjem z arzenatom.

Čas je za košnjo detelje. Pomni- mo, da ob prvi košnji detelja še ne cvete. Košiti moramo ne pre- več dozorelo deteljo, ker pri taki detelji steblo olesenijo in je za pre- brano živine le malo vredna.

V VINOGRADU: nadaljujemo z okopavanjem trt. Ob primernem toplem vremenu bomo zveplali trte proti plesni (oidium). Zveplali bo- mo z navadnim žveplalnikom in ne z zaključem, kakor je bila raz- vada in potruta v preteklosti. Dane- s pa vršimo žveplanje trt s tako imenovanim škropilnim žveplom,

katero ima to prednost, da ga dež ne izpere. Zadnje dni je gorko vreme postalo ugodno razvoju per- mospore, zato moramo trte čimprej poskropiti s sredstvi, ki smo jih že priporočili.

NA VRTU: nam delajo škodo polži. Gotovo opazite zlasti pri so- lati objedena stebelca ali preluk- nane liste: to delajo polži, ki se podnevi skrivajo v travo ali druga skrivališča. Polže uspešno uničimo s tako imenovanim »limanex- om«. To so s posebnim strupom okuženi otrobi, za katere so polži zelo požrešni. Limanex raztrosimo v kupčke na konicah gredič, še bo- je pa je, da take kupčke postavimo na kamenite podlage (kos ope- ke) in pokrijemo s kosom strešne- ga korca. To je zlasti potrebno, ker je limanex škodljiv perutnini, pičem in človeku. Dobimo ga v kmetijskih konzorcijih.

Presajamo paradiznike in vzote. Razdalja med stebli naj ne bo manj kot 50 cm.

V SADOVNJAKU: nadaljujemo s škropljenjem na jablanah, hruškah in češnjah proti grintavosti in črv- ivosti. V ta namen napravimo brozgo 200 gr prahu »aspora« ali 1 kg prahu »stobar«, tej brozgi doda- mo 500 gr svinečnega arzenata in vse to na 100 litrov vode.

GOSPODARSKI KRIMINAL

Kljub strogim ukrepom in celo smrtni kazni, ki so jo uvedli proti gospodarskim kriminalcem, se ta kriminal vedno bolj širi in povzroča milijonske škode združništvu in sploh socialističnemu gospodar- stvu.

Lansko leto je n. pr. samo v Celjskem okraju znašala škoda, ki so jo povzročili gospodarski krimi- nalcil, nad 63 milijonov din. Ta škoda se končno izraža na vseh pripadnih dotične skupnosti, v ka- teri je bil kriminal zagrešen. Toda kljub temu se člani omenjenih skupnosti ne potrudijo, da bi ta po- jav omejili ali vsaj krivice pošteno kaznovali. V omenjenem Celjskem okraju so n. pr. izvedli postopek samo proti 23 kriminalcem za skupno vrednost enega milijona din. Vsi ostali milijoni so pa mir- no in nemoteno izginiti.

Vse to bi dalo slutiti, da je go- spodarski kriminal v združništvu neko zaželeno zlo, ki sicer spodje- da prizadevanje po zbolšanju živ- ljenske ravni, a istočasno zadaje smrtno udarce prisljelnemu za- družništvu.

IZVOZ ČEVLJEV

Znano je, da je med vsemi živ- ljenskiimi potrebščinami objekt in obutev v Jugoslaviji zelo drago, menda najdražje. Zato postane zo-

Ime, ki pomeni ose za poznavalce blaga!
MAGAZIN
ANGLEŠKEGA BLAGA
(MAGAZZINO STOFFE INGLESİ)
Skladišče: TRST - Ulica S. Nicolò 22
Telefon šte. 31-138

IME, KI POMENI:
kvaliteto - modo - jamstvo
zaupanje za potrošnike
klasičnega moškega in
ženskega blaga

**Z nakupom dobrega angleškega in
domačega blaga prihranite denar**

**Obiščite nas in se
prepričajte osebno!**

Potvarjanje slovanske preteklosti Zgodba Petrova

Kar prav posebno pada v oči, kadar smo v stikih z Italijani, pa četudi so to visoko izobraženi ljudje, je popolno neznanje ne samo naše preteklosti, pač pa preteklosti vseh slovanskih narodov, ki so politično vnašnejši od nas. Po italijanskem tisku lahko vsak teden prebiramo ocene o Slovanih, ki jih ne narekujejo zgolj skodoželjnosti ali nestrpnosti, pač pa naravnost neverjetno neznanje. To neznanje ni samo za nas neugodno, pač pa istočasno tudi nevarno, ne samo nam, pač pa v še večji meri samim Italijanom. V italijanskih šolskih knjigah za latinščino je tudi besedilo o Uskokih. Človeku se zdi nemogoče, da prosvetljeni in bistri ljudje vnašajo v šolske knjige, ki so namenjene šolski mladini, take neverjetne netočnosti.

Tako postopanje glede preteklosti drugih narodov ni osamljen pojav, srečamo ga tudi v zgodovinskih učbenikih drugih narodov. Popolno nepoznavanje azijskih razmer in miselnosti se je pokazalo usodno za ameriško politiko pred in po drugi svetovni vojni. Nenadoma se zahodnjaki znašli pred svetom, o katerem niso imeli niti pojma in katerim so solske knjige ustvarjale popolnoma pogrešene slike.

Današnje indijsko zgodovinsko pisanje kaže isto nepoučenost o indijski preteklosti na Angleskem. Tu namreč poučujejo indijsko preteklost zgolj iz časov po prihodu Angležev. Da je Indija imela svojo preteklost, in to ne neznatno preteklost, o tem niso hoteli Angleži ničesar slišati. Njih je zanimalo samo to, kar je bilo povezano z dogodki politične zgodovine Zahodne Evrope.

Na Svedskem obstoja popolno neznanje o muslimanskih državah in o islamu vobče. V zadnjem času so se — na žalost prekasno — pojavili glasovi, ki popisujejo, kako usodne posledice je za Angleže rodilo neznanje o kulturi in preteklosti podvrženih narodov.

Solski učbeniki komaj omenjajo — in še to popolnoma potvorenje — preteklost starega Egipta. Grčija in Rim predstavljata temelj našega znanja zgodovine in naših kulturno-zgodovinskih presojev. Druge civilizacije se prikazujejo v tako otročjih svetovih, da izživajo posmeh pri narodih, katerih se ti prikazi kažejo.

Vestnik organizacije UNESCO od marca meseca prinaša nekaj primerov popolne neobčevšenosti evropskega človeka o problemih, s katerimi prihaja hotel ali nehoté v stik. Če so angleške knjige o Indiji pomanjkljive, italijanske naravnost osupne. V Indiji poznajo te knjige zgolj parije in nababe, na Kitajskem vidijo zgolj nesposobnosti za prisvajanje pridobitev novejših kultur. Za Japonsko sodijo, da

je pokazala velike sposobnosti, da si osvaja zahodne tehnične pridobitve. Za celo vrsto barvarnih narodov so skovali skupno sodbo, da so to nazadnjaki in barbari.

Ni se lahko boriti proti tem predsodkom, ki prinašajo škodo predvsem tistim narodom, ki jih samo negujejo. Gotovo je, da mi mogoče zahtevamo, da bi bili zgodovinski šolski programi tako napihljeni, da bi se dijaki morali učiti zgolj zgodovine. Ali kar je najvažnejše, je izločevanje namernih potvorb, in to ne samo na eni strani, pač pa tudi na nasprotni strani. Te potvorb so zlasti usodne iz političnih gledanj, ker ustvarjajo popolnoma pogrešne predstave o sosednjih narodih, s katerimi obstoječa obsejna vprašanja. Na tak način se namerno prikriva pravilno ocenjevanje sosednjih narodov in ustvarja ozračje medsebojne nestrpnosti, ki kaj lahko vodi v vojno, na vsak način pa do usodnih političnih trenj.

Tako potvorbno obdelovanje zgodovine ni značilno samo za eno stran. Za Kitajce je Kitajska sre-

dišče sveta. Za muslimane je zopet središče našega planeta v Mekki, medtem ko je za mnoge evropske narode središče sveta Sredozemlje.

Nadaljnje vrelce zgodovinskega presojevanja nam daje Cezarjeva zgodovina vojne s Kelti. Vse presojevanje pripadnikov kulturnega ali nekulturnega sveta izhaja v veliki meri od teh Cezarjevih prikazov. Politične posledice tega Cezarjevega presojevanja med rimskim in germanskim svetom so bile ogromne. Cela pokolenja francoskih in nemških dijakov in mladincev so zastupljali s potvorbami presojevanjem sosednjega naroda.

Na Francoskem in v Nemčiji so prišli ljudje do spoznanja, da vzdrževanje takih predsodkov ne koristi nikomur. Predstava o zakletem sovražniku je onemogočala vsako težnjo za odstranitve takih usodnih predsodkov. Potrebni sta bili dve vojni, da so ljudje prišli do spoznanja, da hujskaško pisanje zgodovine vodi samo do najtežjih katastrof.

Zdi se, da so zgodovinsko najobjektivnejši mali narodi, ker jih ne obremenjujejo vsi mogoči predsodki in napihljena megalomanija. Prav taki bi morali imeti največjo besedo pri sporih med velikimi narodi.

Gotovo je, da tako razkrinkovanje zgodovinskih pretravnanj mnogim ljudem ni všeč. Posebno je težko tistim Italijanom, ki se tako težko ločijo od svojih zgodovinskih povesti in presojev. Če pa je že potrebno prikazovati mladini primere hrabrosti, pomembnosti, ali ni bolje, da se taki primeri poiščejo tudi med drugimi narodi? To potrebo je spoznal sam Shakespeare. Tako bi se Švicarji naučili, da preveč ne povzdigujejo Viljema Tella. Severni Američani bi se morali odvaditi, da pripisujejo Washingtonu samo tiste vrline, ki jih je v resnici posedoval. Južna Amerika bi morala treznejše premisljati o Bolívarju, da ne omenjamo drugih dežel sveta. Učenje zgodovine bi na ta način postalo stvarnejše, in kar je še važnejše, s tem bi gotovo koristili stvari miru.

Spomin na 28. majnik 1919

»Anton, stvar se mi ne dopade. Pred nami se zbira nevihta. Diji po napadu.« Tako je govoril koroški nemški vojak svojemu tovarišu. Ta je odgovoril: »Naj le pridejo. Kar pridejo naj!«

In zopet je govoril prvi, star vojak, medtem ko je bil Anton še novinec: »Niso samo Slovenci, ki prodirajo proti nam, marveč pravi srbski poljski regimenti. Ali veš, kaj to pomeni, srbski regimenti? Ti tega ne veš, odkod naj bi tudi vedel? Srb, poslušaj, Srb je nemotivno hraber vojak. Zivi več kot skromno, je kos največjim naporom in je zelo, zelo hraber.«

»Nič ne de,« je odgovoril Anton, a smejal se ni več.

Tako popisuje Joahim Reinhardt (pseudonim za koroškega nemškega bojovnika dr. Steina-cherja) v svoji knjigi »Požar na Koroškem« (Feuerbrand in Kaernten), kako sta se pogovarjala meseca majnika 1919 dva nemška vojaka na koroški fronti.

Začelo se je 28. majnika 1919 ob štirih jutraj. Severno od Drave preko Košenjaka je prodiral general Majster. Prodiral je v Labudsko dolino. Na pokopališču v St. Pavlu v Labudski dolini se danes pričajo grobovi spodnještajerskih slovenskih vojakov o junakih, ki so tedaj padli za domovino. Južno od čet generala Majstra je prodiral general Ljubomir Marič v Meziško dolino. Tu so bili Nemci posebno močno utrjeni in že so bili pripravljeni, da so jugoslovanski napad odbili.

Proti Zelezni Kapli je prodiral general Milenkovič s sedmimi bataljoni in osmimi baterijami. — To so bile glavne napadalne točke. En dan pozneje, 29. majnika, je začel z manjšo četo, z enim bataljonom in enim oddelkom prostovoljcev, prodirati preko Ljubelja proti Borovljam in proti Bistrici v Rožu prklovnik Sava Tripkovič.

Potem ko je Milenkovič preko Zelezne Kaple prodiral v Podjunsko nižino, Majster pa v Labudsko dolino, so se morale nemške čete hitro umakniti iz vse Meziške doline v smeri proti Pliberku, predno so se sklenile klesče, ki so jih začele oklepali.

Dne 3. junija so jugoslovanske čete vkorakale v Velikovec, dne 6. junija pa v Celovec. Na Gosposvetem polju in na vrhu Magdalenske gore nad Celovsko ravnino so taborili jugoslovanski vojski.

Steinacher piše v imenovani knjigi: »Od treh strani so koroški Slovanci proti Celovcu. Na čelu svojih čet je korakal redoljubni in pravilni polkovnik Milenkovič v mestu, infantenjači, artileristi s svojimi gorskim topovi, ki so imeli že pet let vojne za seboj, kavalerija. Na Zmajevem trgu (Novi trg) so taborile rujavje postave Makedoncev.«

V. Sumi, pomemčeni Slovenec, piše v svoji nemški knjigi »Boj za enotnost in prostost Koroške«: »Trčba je ugotoviti, da so se srbske čete obnašale v Celovcu skoz in skoz korektno.«

Jugoslovanska ofenziva je prišla prepozno. Sumi pravi v svoji imenovani knjigi: »Medtem je razvoj koroškega vprašanja v Parizu že daleč napredoval. Če bi bili detali ali mogli delati ljubljanski politiki v času, ko je bil svet še zaposlen z drugimi najinimi problemi; ob času, ko se mirovna konferenca še ni sestala in ameriška (Millesimo) mislija na Koroško še ni delovala, bi se jim bilo skoro gotovo posrečilo ustvariti na Koroškem stanje, na katerem bi bila mirovna konferenca komaj še mogla kaj spremeniti.« (str. 173.) In na strani 177 še enkrat pravi Sumi: »Pariz je že zboroval — Ljubljana je prišla prepozno.«

Kljub vsemu pa je bila jugoslovanska ofenziva na Koroškem od 28. majnika do 6. junija 1919 zelo pomemben dogodek, vreden, da se ga spominjamo.

Čarobna palica

James Walker v Južnoafriški zvezni državi se je s posebnim zanimanjem ukvarjal z bajalico, to je s čarobno palico, s katero iščejo v brezvodnih krajih talno vodo. Cele noči je predsedal pri knjigah, ki so obravnavale to spretnost. Imel je srečo. Na mnogih krajih je ugotovil talno vodo in tako osrečil mar-

škaterega rojaka. Slava pa mu ni dala miru. Prodal je svojo farmo in se lotil iskanja diamantov. Nazadnje je le še bežal od kmetije do kmetije.

Pred kratkim pa so na nekem zapuščenem področju našli njegovo truplo poleg starega Forda. Se enkrat je svojo čarobno palico pustil plesati, še enkrat je izkopal jamo v puščavski pesek in še enkrat, poslednjič, je imel srečo. V roki mrtevca so našli usnjato torbico in v njej okrog 20 surovih diamantov. Verjetno ga je ob nepričakovani sreči zadela srčna kap.

Takih primerov žalostnega konca b nenadni in nepričakovani sreči je v zgodovini posameznikov mnogo. Zato toplo priporočamo hladno kri onim, ki bodo tu teden zadeli na SISAL.

OD TU IN TAM

Komunistični časopisi v Vzhodni Nemčiji so poročali z velikim podarčkom, da bodo komunisti za 1. maj svojim podarčkom pripravili izredno izmenadežje. Ministrstvo za prehrano je za ta dan izdalo dve vrsti novih cigaret: »Naprejs in 1. maja. Komunistični časopise pa je dodalo, da sta obe vrsti cigaret namenjeni izključno samo za praznik dela in da jih kasneje ne bo več v prodaji.

34-letna ameriška učiteljica je pred kratkim s športnim letalom prispela v Nemčijo, da bi od tu nastopila polet okrog sveta. Njeno letalo so demontirano pripeljali čez ocean z velikim transportnim letalom. Učiteljica si je izposlovala eno leto dopusta in je nekaj časa iskala spremljevalca. Končno se je javil 43-letni arhitekt, ki je bil svojačeno poklicni letalec. Tako sta sklenila, da bosta svoje prihranke porabila za to, da z enomotornim športnim letalom obletita svet.

Umrli angleški »kralj železa« Fitz Aucher je neki sedemnajstlet-

(Avstralsko pismo)

Natančno pred dvema letoma so presenetile svetovno javnost senzacionalne vesti, da je načelnik sovjetske tajne službe v Avstraliji, Vladimir Mihajlovič Petrov, skupno s svojo ženo izbral svobodo. Njegove izjave so bile tako pomembne, da so vodile k prelomu diplomatskih odnosov med Sovjeti in Avstralijo. Ta primer je bil za ves svobodni svet izredno poudoben. Iz najbolj pristojnih ust so narodi in državniki izvedeli, kakšna je bila dejanska delavnost sovjetskega poslanstva v zvezni prestolnici v Camberri. Pred nekaj tedni je doslej popolnoma neznan protigravec Petrova, v Sydneyu živeči zdravnik dr. Mihael Bialoguski, priobčel obsežno poročilo o svoji lastni vlogi pri opazovanju delavnosti sovjetskega poslanstva in pri odstopu Petrova. (The Petrov Story, Melbourne - London - Toronto.)

To izredno živo in povsem osebno prikazovanje bi lahko smatrali za pravo psihološko razpravo. V nasprotju z obilno množico literature, ki razkriva komunistične hudobije, prikazuje pisec ideale svobodnega sveta, ki v visokem sovjetskem diplomatu vzbujajo težak duševni nemir, ga pretresajo in mu končno nakažejo edino pot, ki mu je še preostala, da prične s popolnoma novim življenjem.

Okoliščine, v katerih so se te človeške preobrazbe izvršile, tvorijo vsebino zgodbe. Da bi pisatelj utemeljil svoje protisovjetsko zadržanje, pričena s pripovedovanjem svoje begunske usode. Po pogodbi, ki sta jo sklenila Stalin in Hitler, se je odtegnil gotovi smrti in se odločil za izselitev na neki oddaljeni otok. Preživljal je vzemirljivo pustolovščino, končno pa se mu je posrečilo dobiti japonski tranzitni vizum. Iz Tokia je nadejval pot proti Avstraliji, kjer si je sčasoma ustvaril nov dom. Moroda bi ga njegov zdravniški poklic, kakor mnoge druge izseljence, popolnoma okupiral, če bi ga ne presenetila popolna brezskrbnost in brezbrižnost domačinov v odnosih do Sovjetov.

V Sydneyu je obstojal ruski klub, ki je vzbujal njegovo pozornost že

zato, ker so tam pri vodki in kaviarju odkrito razglašali »pridobitve« boljšejevine med izseljenci iz Vzhodne Evrope in še z večjo vztrajnostjo pa med avstralskimi prebivalci. S svojim popolnim znanjem ruščine in angleščine je dr. Bialoguski že kmalu vzbudil pozornost prisotnih zastopnikov sovjetskega poslanstva v Camberri. Zdravnik v javnem življenju, ki je poleg vsega tudi še ugledna osebnost, prav to bi bilo nekaj, kar je tako nujno potreboval diplomat in načelnik sovjetske vohunske službe v Avstraliji, Petrov.

Temu tako opreznemu možakarju pa je vendarle ostalo prikrto, da dr. Bialoguski stalno obvešča varnostne oblasti svoje nove domovine o zarotniških diplomatskih naporih sovjetskega poslanstva. Odločilnega pomena je postala okoliščina, da sta se Petrov in dr. Bialoguski sčasoma spoprijateljila. Izseljeni zdravnik je tako izbral priložnost, da je s priporočili Petrova postal »persona grata« pri sovjetski diploma-

Izlet v Sappado
Izletnike opozarjamo, da je odhod v nedeljo, dne 3. junija ob 6.30 izpred trgovine Flajban v ulici Carducci 12.
S D D

ciji v Camberri. Polnih devet let je igral dvojno vlogo namišljenega prijatelja boljšejevine.

Ob neki priložnosti so se razgovarjali o načrtih, ki jih ima Moskva z Avstralijo. Sanjarili so o dnevu, ko bodo s pomočjo izredno redkih avstralskih komunistov in z vsopodporo sovjetske tajne službe izvršili tajni preobrat in se polastili oblasti. Za to akcijo in zlasti za priprave ter propagando so Sovjeti stavili na razpolago ogromne zneske. Sovjetsko poslanstvo se je posebno zanimalo za prijateljske stike z domačimi znanstveniki, ki so razpolagali z raznimi patenti. Na svečanosti so radi vabili liberalne misleče osebnosti iz gospodarstva, da bi tako iz njih izvabili za Sovjete zanimive gospodarske novice.

To subverzivno delo poslanstva je avstralskim oblastem stalno odkrival dr. Bialoguski v vseh podrobnostih. Še bolj zanimiva pa je bila morda okoliščina, da so vladale na sovjetskem poslanstvu velike napetosti, ki jih je morala pogosto krpati poravnati Moskva. Pripadniki poslanstva so se stalno ovejali obojestransko pri poslaniku, in ta je takoj javil Kremlju, kaj je posameznik dejal in kaj storil. Brez dvoma so prav ti medsebojni nesporazumi s sovjetskim poslanikom Generalovom pripeljali Petrova na misel, da je postavljal primerjave med razmerami v Sovjetiji in v svobodni Avstraliji, ki so bile seveda stalno v korist svobodnega sveta. Tu je dr. Bialoguski deloval kot mojstrski psiholog, ki je na najspretnejši način sprejel pomisleke prijatelja, jih krepil, vse dokler ni bil nekoga dne Petrov postavljen pred alternativo, ali naj odpotuje v Moskvo, kamor so ga klicali in kjer bi mu verjetno ne bilo prijetno, ali pa naj odskoči.

S pomočjo svojega prijatelja se je Petrov lahko zaupno odkril avstralski vladi in tvegaj odločilni korak. Pri tem pa se je pojavila še druga velika težkoča. Zena Petrova, ki je bila dolga leta zaposlena na sovjetskem poslanstvu kot osebnostna poslenikova tajnica, je imela v Moskvi sorodnike, ki so jih Sovjeti zadrževali kot talce. Nekaj časa so jo imeli zaprti na poslanstvu, medtem ko je bil Petrov že na svobodni. Ko je pod skrbnim nadzorom močnih in do zob oboroženih telesnih stražnikov bila prisljena, da nastopi polet v domovino, so jo v Darwinu avstralske oblasti osvobodile iz rok nasilnikov. Postalo ji je »tako jasno, da na povratek v Moskvo ni mogoče niti misliti, ker se je zavedala, kakšna strahotna usoda jo tamkaj čaka.

Objava dokaznega gradiva Petrova in dr. Bialoguskega je spravila sovjetsko vlado v izredno neprijeten položaj. Delavske stranke, ki je nekaj časa broketirala z boljšejeviskimi namerami, je s izjavami Petrova stavhovitvo izgubila na svojem vplivu v deželi.

Razumljivo je, da je Kremelj po razkritju dejanskih delavnosti sovjetskega poslanstva v Avstraliji moral prekiniti diplomatske zveze z Avstralijo. Izkazalo se je namreč, da niso vohunili samo sovjetski diplomati, ampak tudi zastopniki v Avstraliji akreditiranih priprežniških držav, zastopniki agencije TASS in še nekatere druge »napredne« organizacije.

V resnici tvori zgodba Petrova klasični komentar k vprašanju sožitja in pohratimije med narodi v duhu Moskve. S ponosom dostavlja pisatelj ob koncu svoje knjige, da je »pouk državljanstva«, ki ga v tako veliki meri izpolnjuje primer Petrova, odvel komunistu vsako možnost, da bi se pod pretežno diplomatske misije zopet vthotapil v deželo.

Zlata poroka v Sosljanu

Zadnji dan meseca maja sta praznovala v Sosljanu 50-letnico svoje poroke zakonca Kocjančič Albert in Ostrovska Ivana.

Kljub svojim 83. letom je mož še čil in čvrst ter je preteklo zimo kljub hudemu mrazu gologlav hodil po Sosljanu.

Vsi njegovi prijatelji jima prav iz srca čestitajo ter iskreno želijo, da bi zdrava in čila dočakala tudi biserno poroko.

Svojemu zvestemu čitatelju se tudi uredništvo pridružuje s prišernimi voščili.

POD ČRTO

DEKLE

»Samo besedico ti je treba izgovoriti in spoznala bi tvoj glas med vsemi drugimi. Ne vem... Vedkrat že sem se vpraševala, kaj je, kar se tako neizbrisno vtisne v spomin, v tem tvojem glasu...«

Eda se je vidno v zadregi namnehnila in zardela. Da bi bil fant, ki bi ji govoril take besede — bi ne bilo čudno, a ker sta se sprehajali ob morju s sošolko Vido, je bilo skoro smešno.

»Ali se spominjaš tistega sprehoda v mestnem parku? Bila si zelo presenečena, ker nisem poznala imen tistih pisanih cvetk. Oh, še vedno sem prav tako nevedna kot tedaj. Pa še zdaj vidim tiste čudovite svetle barve in silim tvoj glas, ki ponavilja: gorečka, vodenka, verbenca...«

Vida je opazujoče gledala Edo. Ne, res se ni moglo reči, da je lepa. Svetle lase bi lahko malo prikupneje počesala in ves obraz bi pridobil na izrazu, ko bi izza naočnikov njene oči včasih ne gledale skoro oprežujoče. Čudno... Včasih se te oči mešča bojijo, včasih pa vzplamte v ponosni samozavesti znanja in veljavnosti. Rada se smeje, rada pravi, pa vendar ji nekaj manjka. Kaj? Fantje si v šoli niso z njo nikoli dovoljevali nobene šale. Edo je, z eno besedo, držala na vajeti še tako razvrednega fanta. Z njo niti-

kor ni bilo mogoče ravnati tako kakor z drugimi dekleti. Obdajalo jo je blesk prvenstva, govornica, da je genij šole...

Eda pa je medtem govorila o najnovejši knjigi, jo temeljito in docela pravično ocenila, razložila načrt za bližnji študij in predlagala, da obiščeta slikarsko razstavo.

Edo so naprotili, da za nekaj dni nadomesti vzgojitelja v bližnjem zavodu. Prišla je za nekaj ur, ostala je vse leto. In zdaj je tekla zadnja ura. Za hip se je Ede polastila spet neznanostna zavest iz otroških dni, zavest nepomembnosti in skoro odvračnosti. Dva dekleta sta si nagajala.

»Mir!«

Umirila se je, na obrazu se ji je pojavila spet tista čudna odločnost, ki jo je delala mnogo starejšo od petindvajsetih let. Kako dobro je znala prikrivati strah, nepojmljiv strah pred trenutkom, ki se je bližal! Vsem tem dečkom je vsak dan dajala svoje razpoloženje, dele svojega življenja. Gledala je vanje, razumevala strah pred šolskimi nalogami. Skušala je prodrati v njihovo otroškost, ki se je v šolskem letu razvila v mladost, v zavest prepričevajočega življenja in rasti. In v zameno ji bodo njeni dečki na hitro stisnili roko — kot se poslavljamo od služkinje.

Trajalo je le trenutek. Strah je potisnila nekam na dno duše, nato je vsem voščila veselo politaj-

ce in že je ni bilo. Otroci so pa gledali za njo — pripravili so ji majhen govor, a jim ni dala časa. Ušla je.

Ni bilo treba velikega poguma — a Vida je šele po dolgem času domajela, kaj je Ede. Morda je bila Vida lena in počasna, ena tistih, ki se morajo z nosom dotakniti stvari, da se vzbudi njihova pozornost.

Spet sta se sprehajali ob morju. »Za trenutek sedi sem, Ede,« ji je skoro osorno ukazala.

»Za božjo voljo, ti je slabo? Kaj ti je?«

Ni bilo lahko. Toda Vida je nekako uspelo. Prebila se je skoz nerodne besede, ki so morale premagati tudi podzavestno zavist. Ede je pripovedovala o gimnazijskih letih, ko so jo obéduvali zaradi znanja in inteligence. Pripovedovala ji je o univerzi. O sošolcih, ki so se vanjo zaljubili in se je bali...

»In me smo se baje svojega znanja, tvoje hladašnosti... Matematika, enačbe, vektorji in rotorji — bili so tvoj svet. Kako bi smele tebi razodevati svojo notranjost? Ali bi matematika razumela srce, ki je utripalo močneje, ker so pod oknom učilnice vriskali kosi? Ker se je čulo v zatohli zrak brečanje čebel, omamljenih od pomladnega sonca?«

Eda ne more verovati. Bledi in zardeva: »Kako more to biti res?«

»Radi smo te imeli, ti si pa bila hladna, skrita v svet učenosti, odra-...«

ma ne vem, zaka). Res.«

Morda se je hotela Ede zahvaliti. Gledala je predse in tiho pripovedovala svojo zgodbo. Zgodbo dekleta, ki nikogar ne zanima, ki čaka, da jo nekdo pokliče, da ji poreče eno samo besedo. Ni bila ena tistih deklet, ki si znajo ustvariti okolje in p. ložnost. Ni si znala pomagati. Ah je ne bo nekdo razumel in je poklical?

»Kaj je ženska, ki je nihče ne pokliče? Niča. Nihče je ne potrebuje. Krog nje tekajo otročički, po cerkvah odmevajo orgle, povsod srčujes dvojce srečnih, sijajočih obrazov...«

Tebe pa nihče noče, nikomur nisi potrebna. Nisi drugega kot kosček lesa, ki računata, razlaga, učil... Se dekleta, prijateljice se odmikajo v svoj svet.

»In zdaj vem, da ste ve želele moje prijateljstvo. Ljubili so me, moj Bog — mene so ljubili! Tiho, ne da bi opazila. Zato, ker so bili v tistih prelepih letih, ko se ljubi v tiho... In ker se mi niso upali približati... Radi ste me imeli...«

»To sem ti hotela povedati, Ede. Čeravno se mi je mnogokrat zdelo, da vse to že veš, pa sama želiš ostati oddaljena in tuja.«

Eda sunkoma diha. Da, na svetu je kljub vsemu še vedno toliko čudovitih reči. V teh zlatih oblakih, v drevesih, ki rasto iz čudno zavrtinčnega sveta. Moj Bog, zakaj izgubljam dragocene trenutke življenja? Zakaj ne posumnim človečnega

Resnica v trdi borbi z lažjo

Volilna borba — v sedmih letih po vojni že tretja — je končana. Borba svobodoljubnih, demokratičnih Slovencev na ozemlju, kjer je skozi 23 let vihral fašistični bič, je bila trda, krčevita in odločna. To borbo smo vodili Slovenci, ki se borimo proti nasilju že nad tri desetletja, sami proti številnim narodnim in idejnim sovražnikom; sami, brez moralnih in gmotnih podpor držav, vsedravnih strank in mednarodnih gibanj. Proti nam so stale sile mednarodnega komunizma s svojimi dobro organiziranimi in dobro plačanimi agenturami; proti nam se je postavila nasilniška vladavina v matični državi z vsem svojim tiskom in radijskim omrežjem. Tudi ustrahovalne tolpe komunističnih plačancev niso izostale. Njim so zvesto in uslužno ob strani opravljali svojo intrigantsko roboto mizerni sopotniki in odpadniki. »Primorski dnevnik«, »Delo«, »Novi list«, »Soča«, »Corriere di Trieste«, vse te tiskarske baterije so se združile proti nam.

Iredentisti so tudi v tej borbi ponavljali svoja nekdanja početja. Slovenske plakate so trgali iredentisti in komunisti z isto vneto, z istim fanatizmom. Krščanska demokracija je v dolinski občini z uslugami slovenskih narodnih odpadnikov uvajala namerno zmedo v vrste slovenskih volivcev. Italijanski volivci so v nabrežinski občini pri občinskih volitvah v mnogih primerih podpirali komunistično listo.

Ves ta združeni bes sovražnikov svobode in demokracije se je s strani komunistov in njihovih očitih in prikritih pomagačev, ob popolnem pomanjkanju argumentov, osredotočil v koncentrirani osebni napad na nosilca »Slovenske liste« v Trstu, dr. Josipa Agneletta. Koordinacija navzkrižnega ognja od »Primorskega dnevnika«, »Dela«, »Soče« pa do svetohlinskega »Novega lista« je delovala po stalinskih »likvidacijskih načrtih«. Z lažmi, natolcevanji, kle-

vetami in zasramovanji so regljali klevetniški zbori, da bi predsednika SDZ čim bolj očrnili kot politika in tudi kot človeka.

Le rečki so neopredeljeni čitatelji, ki bi se potrudili, da pošteno in razumno presojujejo to, kar je poskušal komunistični in njemu pridružen tisk predočiti kot pogreško ali celo moralni madež. Izjav, ki jih je dr. Agneletto dajal fašistični OVRI niti komunistični farizeji niso mogli na tem ozemlju tako prikrojiti, kakor bi to zagotovo storili njihovi vzorniki javni tožilci v Titovi Jugoslaviji.

In vendar so mnogi naši ljudje udarniško klevetanju »Pr. dn.«, »Dela« in »Novega lista« nasedli. »Kdor petdesetkrat ponovi isto laž, postane laž resnica.« Tako je učil Stalin — in ne brez uspeha.

Kako so pripeljali Italijane v nabrežinski občinski svet

Ves ogenj v zadnjem trenutku prebujenja besednjakarskega političnega »Novega lista« je bil osredotočen na nabrežinsko občino iz dveh glavnih pobud: 1) je želel ustoličiti na občini komuniste in titovce ter tako prirediti k ognju svoj politični lonček; 2) je moral po prejšnjih vzgledih opravičiti svojo sopotniško funkcijo. Zaradi tega je strašil nabrežinske volivce in volivke z nevarnostjo ogražanja slovenske obale.

Pa naj govorijo številke: UDI je prejela 848 glasov, komunisti, titovci in priprezniki 1575 glasov, »Slovenska lista« 536 glasov. To se pravi, da bi brez pripreznitva in ustrahovanja z italijansko nevarnostjo »Slovenska lista« lahko presešla italijanske glasove, n. pr. 900 glasov in bi komunisti še vedno imeli okrog 1200 glasov. Občina bi ostala v čistih slovenskih rokah. Tako je dr. Besednjak s svojimi pomočniki Legišo, Ježem in Pipanom pripeljal v občinski svet Italijane. Pa se še hvali, kako zaveden Slovenec je...

Ne briga jih usoda bratov

Politični oportunistem je na našem podeželju še vedno možen. Titovstvo životari po deželi le še od nerazlikovanja preprostega slovenskega človeka, kaj je komunistična vladavina in kaj Jugoslavija. Titovski poklicni agenti in njihovi sopotniki poskušajo na vse kriplje, da oba pojma usmerjajo v skupno korito.

Na drugi strani so komunistični zaslužkarji, ki z demagogijo izkoriščajo narodnostno in socialno zastopavanje našega delavca in v posameznih primerih tudi našega kmeta. Podeželski delavci, ki so ves dan zaposleni po mestu in po podeželskih podjetjih, so neprestano pod udarci propagande komunističnih pohajčev in komunističnega tiska. Ti naši delavci nimajo niti časa niti volje, da bi temeljito razmišljali, primerjali in sodili. Vse to prepuščajo tistim, ki so za to plačani.

V takem ozračju so tudi dogodki v zadnjem obdobju svetovnega političnega dogajanja le zelo skromno vplivali na del podeželskega prebivalstva. Upoštevati moramo, da je fašizem v pretežnem delu našega naroda popolnoma izkoreninil vsako politično vzgojo. Fašizem je iztrebil vse kulturno življenje, ki so si ga Slovenci ustvarili v stoletju pred nastopom fašizma. Fašistična šola je slovenskim otrokom lomila hrbtenice. Otroci, ki je posejal solo, je pod učiteljevo taktirko moral poveljevatvi Musolinija, doma ga je moral zaničevati, ker sta ga po vsej pravici zaničevala roditelja. Tako je otrok kaj hitro uganil, da se je tre-

Vsi prepričani demokrati pa prav dobro vemo, kakšno ceno imajo izjave, ki jih morajo dnevno dajati demokratični Slovenci in sploh Jugoslavi Titovi U.D. B.I. Menda ga ni na tem svetu blazneža, ki bi si sam stavil vrv za vrat. Na tisoče in deset tisoče štejejo množice — uporabnih posameznikov —, ki so in ki dajejo UDBI ne samo izjave, pač pa celo vohunske usluge — in teh posameznikov tudi pri nas, na svobodnih tleh — ne manjka. Vse to je titovskim zaslužkarjem bolj znano kot nam.

Velika večina resničnih svobodoljubnih in resnicoljubnih pristašev demokracije tej osebni gonji ni nasedla. Slovenski demokratični in verni ljudje tudi Besednjakovi spletki niso nasedli. V glavnem je »Slovenska lista« obdržala svoje postojanke.

Ta del našega podeželskega prebivalstva ne razmišlja z lastno pametjo. Z največjo ravnodušnostjo je pozabil na vsa razbojništva, na vsa ugrabljanja, pozabil je kdo je prodal njega in STO, ne briga ga trpljenje delavca in kmeta na drugi strani meje. Pozabil je, da je pred nekaj dvema letoma z vso naglico pakiral in se odpravil v svet pred komunizmom. Pozabil je, ča v Hrevatinih ni ostalo od nekaj sto pravih komunistov niti dva ducata Vidalijevih in Titovih pristašev. Če to ni naravnost ogaben oportunistem!

Demokratični Slovenci smo prešteli svoje vrste. Nanje smo ponosni, ponosni tudi zato, ker vemo, da se na te značajne lahko zanesemo. Ostali so trdni, nepodkupljivi, nepodkupljivi ne

SODOBNA BASEN

Volkodlak in janjček

(Po La Fontainu)

V potoku sta si tešila žejo volk in jagnje. Volk se je napajal v strugi nad jagnjetom. Kljub temu je zarohnel nad jagnjekom: »Kaj mi kliš vodo! Jagnje se je začudilo in odgovorilo: »Kako naj ti kalim vodo, ko vendar stojim nižje od tebe!« — »Molči!« je zavpil volkodlak. »Lansko leto si me oprekovalo, zato te bom požrl!« — »Lansko leto«, je dejalo jagnje, »me še na svetu ni bilo!« — »Je bil pa tvoj brat«, je zarenčal volk. »Saj nimam nobenega brata«, je odvrnilo jagnje. »Na vsak način je bil eden tvojega rodu«, je dejal volk.

Volk ni čakal na odgovor jagnjčka, pač pa se je pognal nad jagnje, da bi ga požrl. Skok pa je bil previsoko merjen, in volkodlak je astrmoglavilo v globok tolmun in utonil.

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo telebne!

tunizem je v znatnem delu prebivalstva ostal nedotaknjen.

Mnogi Slovenci in Slovenke na tej zemlji so ostali zvesti izročilom dedov in očetov. Ze v dobi ko so komunistični likvidatorji zamenjavali fašistične razbojnice po našem podeželju in polnili s slovenskimi trupli kraške jame, je vstalo pol duca ta mož, ki so se z jasnim čelom uprli komunističnemu nasilju. V Mavhinjah je pred osmimi leti zadonela prvič zopet po 25 letih molka beseda svoboda, demokracija in zaplapolala neomadeževana slovenska zastava. Strah je še vladal po Krasi; iz jam je še zavdajalo po mrljih; po kraških domovih so še objokovale slovenske matere mučniško smrt sinov, hčera in mož. Še vedno so razbojniške tolpe ugrabljale slovenske može in fante. Prvega urednika »Demokracije« je ugrabila tolpa partijskih krvnikov.

Kljub vsemu nasilju, kljub hu-

ronskega lajanju zveri v človeški podobi se je najboljši del naroda vzdramil, vstal nasilnikom nasproti. Ponovil se je odpor bazoviških fantov. Tudi ta krat, pred 26 leti, je vstala lepešica junakov proti množici nasilnikov. Tako sta se razvrstila dva dela slovenskih ljudi. Na eni strani prosvetljenci, ki so z razumom in srcem prisluhli krikom z one strani meje, ljudi, ki ne iščejo vročega štedilnika, da bi se prepričali z golo roko, ali res peče, in če peče, da bo osmoldil tudi njihovo dlan. Na drugi strani množica oportunistov, ki jih ne briga usoda bratov, ki jim ni mari sosedova hiša v ognju, z vero, da se bo prav na njihovi hiši ustavil zakon narave, ustavila moč vetra in da se njihovega ostrejša požar ne oprime.

Demokratični Slovenci smo prešteli svoje vrste. Nanje smo ponosni, ponosni tudi zato, ker vemo, da se na te značajne lahko zanesemo. Ostali so trdni, nepodkupljivi, nepodkupljivi ne

za Judežve groše ne za njegove mizerne usluge. Nekaj prodancev ne šteje. Sopotniška akcija ni uspela. Zamenjavanje titovskih zastav njihovih vrst ni opekilo. Demokratični Slovenci so iz tega neenakega boja izšli, kljub siromašnim sredstvom in kljub razkošju nasprotnikov neokrnjeni in nepremagani. Ideje so nepodkupljive, zato pogumno in vztrajno naprej v boljšo bodočnost. Zavedajmo se, da do brota, plemeniti in skromnost še vedno zmagujejo v svetu. Vsa nasilja v zgodovini človeštva je premagal svobodni duh in ta bo prej ali slej premagal tudi komunistično nasilje.

bilo po zaporih komunistične Nemčije še vedno 18.900 političnih pripornikov. Kaiser je nadalje povedal, da je od l. 1945 pomrlo po ječah in koncentracijskih taboriščih nad 70.000 političnih jetnikov. Nad 47.500 ujetih in ugrabljenih vzhodnonemških državljanov se od časa aretacije ali ugrabitve ni več oglašilo svojim družinam. Mnogi teh jetnikov niso bili stari niti 18 let.

Sicer pa to naših komunističnih »občudovalcev« nič ne moti. Saj naši komunistični zaslužkarji niso taki, leta 1945-47 pa so tako in tako pozabljeni...

Te številke jasno odkrivajo zmedo, ki jo je povzročila Besednjakova zahrbtna zaseda. Uspela pa ni. Resnica je pač nepodkupljiva, strankarski profesionalizem pa dvomljive vrednosti tudi na Tržaškem, kjer vode le niso tako motne, da bi v njih ribarili poklicni strankarski ribiči. O tem se je verjetno sedaj po volitvah končno prepričal tudi dr. Besednjak sam. Dve neoprotstljivi politični polomiji, da ne rabimo krepkejšega izraza, v Nabrežini in v Trstu sta v polnem razgalili ne samo politično »kvaliteto« tega gospoda, pač pa prav tako tudi njegovo politično moralo. Tržaškimi Slovincem to zadočuje, bodočim političnim zgodovinarjem pa tudi.

»Blagoslovi« komunizma
Zahodnonemški minister za vsenemška vprašanja, Kaiser, je izjavil, da so vzhodnonemške oblasti iz zapornih dveh letih izpustile iz zaporov 13.248 političnih pripornikov. Do 1. maja pa je

je preštel svoje vrste

S svojo skrajno neokusno politično spletko, ki jo je skoval dr. Besednjak proti »Slovenski listi« in posebno še proti osebi dr. Josipa Agneletta, se je razgalil od temena do pet. Vse do zadnjega je čakal za plotom tržaških občinskih volitev. Vedel je, da glavni volilni odbor »Slovenske liste« ni z ničemer vplival na svobodno voljo svojih volivcev glede preferenčnih glasov. Zavedal se je, da naši volivci in volivke ne bodo pisarili preferenc, pač pa da bodo lipovo vejico s helebarde enostavno prekrizali. Zato si je izmislil spletko in razposlal na tisoče lepakov, s katerimi je pozival ne svoje, pač pa naše volivce in volivke, naj oddajo preference kandidatom, ki so vse časti vredni člani SKS, ki pa ne predstavljajo svobodno izvoljenih vrhov SKS. Predrzno je hujskal naše volivce in volivke naj »strmoglavijo« oba predsednika v »Slovenski listi« združenih strank, SDZ in SKS. Takega političnega rovtarstva slovenska politična zgodovina pred komunistično diktaturo ni poznala. Ze sama ta gesta označuje, kje je dr. Besednjak pohajal po vojni v politično šolo. To pa obenem tudi pomeni, da so nekomunistični Slovenci z njim zaključili vsako politično delo, saj se je sam uvrstil med politične trapolerje.

Besednjak je preštel svoje vrste

Računal je tudi s tem, da »Demokracija« ne bo mogla zaradi časovne stiske pravočasno odbiti njegove politične potegavščine. Posebna izdaja »Demokracije« je kljub temu, da je bila v petek zvečer že na ulicah, dosegla zaradi umljivega drenja na pošti, s čemer je dr. Besednjak računala, večino čitateljev šele v ponedeljek, to je po prvem glavnem volilnem dnevu.

In uspeh. Za dr. Josipa Agneletta je bilo oddanih 587 preferenčnih glasov; za dr. Teofila Simiča 432; za g. Kristijana Tenceta 393; za g. Josipa Podobnika 343 preferenčnih glasov. To so prvi štirje kandidati na »Slovenski listi«. Dr. Besednjakovo priporočilo pa je disciplinirano ubogalo 212 volivcev.

Te številke jasno odkrivajo zmedo, ki jo je povzročila Besednjakova zahrbtna zaseda. Uspela pa ni. Resnica je pač nepodkupljiva, strankarski profesionalizem pa dvomljive vrednosti tudi na Tržaškem, kjer vode le niso tako motne, da bi v njih ribarili poklicni strankarski ribiči. O tem se je verjetno sedaj po volitvah končno prepričal tudi dr. Besednjak sam. Dve neoprotstljivi politični polomiji, da ne rabimo krepkejšega izraza, v Nabrežini in v Trstu sta v polnem razgalili ne samo politično »kvaliteto« tega gospoda, pač pa prav tako tudi njegovo politično moralo. Tržaškimi Slovincem to zadočuje, bodočim političnim zgodovinarjem pa tudi.

»Blagoslovi« komunizma
Zahodnonemški minister za vsenemška vprašanja, Kaiser, je izjavil, da so vzhodnonemške oblasti iz zapornih dveh letih izpustile iz zaporov 13.248 političnih pripornikov. Do 1. maja pa je

Izidi volitev

v podeželskih občinah Nabrežina

Kom. enotnost	1575
Italijani	848
SLOVENSKA LISTA	536
(I. 1949	752)

Dolina

Kom. enotnost	1803
Ital. socialisti	170
Kršč. demokracija	300
SLOVENSKA LISTA	554
(I. 1949	772)

Zgonik

Kom. enotnost	462
SLOVENSKA LISTA	256
(I. 1949	185)

Repentabor

Kom. enotnost	196
DEM. SKUPNOST	135
(I. 1949	142)

Izidi volitev

v pokrajinski svet

Stranka	Glasov	Mandati
DEMOKRISTJANI	58.762	11
KOM. PARTIJA	45.934	8
ITAL. SOC. GIBANJE (M. S. I.)	29.064	2
SOCIALDEMOKRATI	17.184	1
SOCIALISTI - LJUDSKA ENOTNOST	8.207	—
REPUBLIKANCI	8.037	1
MONARHISTI	6.208	1
GOSPODARSKO GIB. (M. E. N.)	5.239	—
LIBERALCI	4.285	—
NEODVISNA SOCIAL. ZVEZA (titovci)	4.107	—
SLOVENSKA LISTA	4.081	—
RADIKALCI	739	—
SKUPNO	191.844	24